

VAYEIRA זירא

SELECTIONS FROM

LIKKUTEI SICHOS

INSIGHTS INTO THE WEEKLY PARSHA
BY THE LUBAVITCHER REBBE

VAYEIRA II | נירא ב

LIKKUTEI SICHOS, VOLUME 20, P. 73FF.

Adapted from sichos delivered on Shabbos Parshas Vayeishev, 5731 [1970] and Shabbos Parshas Mattos U'Masei, 5735 [1975]

Introduction

artyrdom has, unfortunately, been a feature of the Jews' Divine service over the course of history. However, on the surface, this phenomenon is not unique to our people. Many others have sacrificed their lives for their faiths, ideals, and values. Is there any difference between a Jew's self-sacrifice and that of a non-Jew?

In the *sichah* to follow, the Rebbe answers this question by focusing on the importance our Sages have ascribed to the *Akeidah*, the binding of Yitzchak. Avraham had put his life on the line in G-d's service many times before that challenge; nevertheless, our Sages regard the *Akeidah* as unique, in a different category than all the tests Avraham had faced beforehand. Moreover, the *Akeidah* is considered so singular in nature that it overshadows – and generates the potential for – all the other examples of martyrdom in our people's history.

By highlighting the nature of Avraham's selflessness at the *Akeidah*, the Rebbe does more than point out the greatness of the father of our people. He underscores the legacy of self-sacrifice with which Avraham endowed his descendants and imprinted upon their characters for all time.

What Makes a Jewish Martyr Unique

When Is a Challenge Substantial?

The Akeidah, the binding of Yitzchak, was the last¹ of the ten "challenges of faith"² with which Avraham was confronted. In this context, the Talmud³ interprets G-d's words,⁴ Kach na es bincha, as a request. G-d was asking Avraham, "Please, take your son...". In the words of our Sages,³ He was saying, "I have confronted you with many challenges and you have overcome them all. Overcome this challenge for Me, so it will not be said that the first ones were without substance."

An explanation is clearly needed. Why would it be said that Avraham's success in overcoming the challenges he previously confronted lacked substance if he failed to pass the ultimate challenge of the *Akeidah?* Seemingly, it would only demonstrate that his *mesirus nefesh* (self-sacrifice) was not great enough to withstand the extremely difficult challenge the *Akeidah* posed. However, it would not prove that overcoming all the other challenges was not substantial!

א. בְּשַׁיִיכוּת צוּם נִּפְּיוֹן הָצֵקַדָּה, וְוָאס אִיז גָעווֶען דֶער צָענְטָער בּּוּן דִי ״עֲשָׂרָה נִּסְיוֹנוֹת (ווָאס) נִתְנַפָּה אַבִּינוֹ״, זָאגְט דִי גְמָרָא ֹּ אַז אַבְרָהָם אָבִינוֹ״-, זָאגְט דִי גְמָרָא ֹּ אַז דָאס ווָאס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטָער הָאט גַעיִאגְט צוּ אַבְרָהָם ״קַחוֹ נָא אֶת בִּנְּךְ גוֹ״, לְשׁוֹן בַּקָשָׁה, מֵיינְט צוּ זָאגְן: ״נִּפִיתִיךְ בְּכַמָּה נִסְיוֹנוֹת וְעָמַדְתָּ בְּכָלֶן עַרְשִׁיו עֲמוֹד לִי בְּנִפְיוֹן זָה שֶׁלֹא יֹאמְרוּ אין ממשׁ בּראשׁוֹנים״.

דַארף מֶען פַּארְשְׁטֵיין: ווָאס אִיז דָער טַעָם ווָאס ווֶען אַבְרָהָם ווָאלְט נִיט בַּיְיגָעשְׁטַאנָען דָעם נִפִּיוֹן הָעֲקַדָּה ווְאלְט מֶען גָעזָאגְט ״אֵין מַהָּשׁ בָּרִאשׁוֹנִים״? דָאס ווָאלְט נָאר גָעמֵיינְט אַז זַיִין מְסִירַת נָפָשׁ אִיז נִיט אַזוֹיפִיל ווי עֶס מָאנְט דֶער נִפִּיוֹן הָעֲקַדָּה; סְ׳אִיז אָבֶער דָערְפוּן נִיט קֵיין הוֹכָחָה, אַז דִי אַלֶע פְּרִיעֶרְדִיקֶע נִסְיוֹנוֹת, ווָאס אַבְרָהָם אַנְע בְּיִיגָעשְׁטַאנֶען, אִיז אִין בָּהֶם מַמָּשׁיּ! אַ נִפְיוֹן הָשֶׁבְדָה אִיז גָעוֹנְען אַ נְפִיוֹן הָשֶׁה בִּיוֹתֵר.

^{1.} See Targum Yerushalmi, Bereishis 22:1; Pirkei DeRabbi Eliezer, ch. 31; the commentaries to Avos 5:3; et al.

^{2.} Avos, loc. cit.

^{3.} Sanhedrin 89b. Similar statements are found in Midrash Tanchuma, Parshas Vayeira, sec. 22 and Rashi's commentary to this verse.

^{4.} Bereishis 22:2.

^{5.} Aruch LeNeir interprets "the first ones," not as referring to the challenges undergone by Avraham, but as referring to the miracles G-d wrought on Avraham's behalf. G-d was concerned that if Avraham would not overcome the challenge of the Akeidah, it would be said that the miracles G-d wrought for Avraham were wrought for no reason.

This appears to be a forced interpretation. Obviously, this

does not fit *Rashi's* commentary, for *Rashi's* intent was to explain "the simple meaning of Scripture" to a five-year-old beginning the study of the Torah.

^{6.} On the surface, based on the explanations given in many sources in Chassidus {see the maamar entitled Zeh Hayom, 5694 (Sefer HaMaamarim Kuntreisim, Vol. 2, p. 642, et al.; see also Likkutei Sichos, Vol. 2,

Avraham Was Not Alone

There is a well-known question concerning the *Akeidah*: The *Akeidah* is regarded as "The totality of the upraised standard of the Jewish people, and the zenith of their merit before their Father in heaven. Therefore, we continuously refer to it in our prayers." What special merit does the *Akeidah* have that warrants this status, more than the sacrifice of all the pious and holy martyrs who throughout Jewish history have sacrificed themselves for the sanctification of G-d's name, for example, Rabbi Akiva and others like him, the holy martyrs in every generation?

Indeed, it could be argued that the others have an advantage over Avraham: G-d spoke directly to Avraham and asked him,² "Take your son." By contrast, "these holy martyrs sacrificed themselves for the sanctification of G-d's name even though G-d did not speak to them."¹⁰

Some have offered the explanation that sacrificing one's only son for the sanctification of G-d's name is a far more difficult and deep-seated challenge than sacrificing one's own life.¹¹ However, that resolution is not sufficient, because even in

ב. אִין כְּלֶלוּת פַּרְשַׁת הָעֲקֵדָה, ווָאס זִי אִיז ״כָּל קֶרֶן יִשְׂרָאֵל וּזְכוּתָם לִּפְנֵי אֲבִיהָם שָׁבַּשָׁמִיִם, וְלָכֵן הִיא שְׁגוּרָה בְּפִינוּ בִּתְפִלֶּתְנוּ כָּל הַיּוֹם״', אִיז יָדועַ" דִי שְׁאֵלָה:

פַּארְווָאס דֶערְמָאנֶען מִיר ״תָּמִיד עֲקַדַת אַבְּרָהָם אֶת יִצְחָק, יוֹתֵר מֵעֲקַדַת כָּל הַחְסִידִים וְהַקְּדוֹשִׁים שָׁמָּסְרוּ עַצְמָם עַל קְדְשַׁת הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ, כְּגוֹן רַבִּי עֲקִיכָא וַחֲבַרְיו וְכָל הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּכָל דּוֹר וְדוֹר״º? וּבִפְרַט אַז בָּיי אַבְרָהָם אִיז ״ה׳ דְּבֶּר בּוֹ קַח נָא״, מַה שָׁאֵין כֵּן דִי ״קְדוֹשִׁים שָׁמָּסְרוּ נַפְשָׁם עַל קְדָשַׁת ה׳ גַם כִּי לֹא דְבֶּר ה׳ בָּם״.

אוּן סְ'אִיז נִיט מַסְפִּיק דֶער עֶנְטְפֶער, אַז מוֹמֵר נֶפֶשׁ זַיִּין אַן אַיגְן קִינְד עַל קִדּוּשׁ הַשָּׁם אִיז אַ סַךְ שְׁוֹעֶעֶרער אוּן טִיפֶער ווִי צוּ מוֹמֵר נֶפֶשׁ זַיִּין זִיךְ אַלֵּיין עַל קִדּוּשׁ הַשָּׁם" - ווַיִּיל אוֹיךְ אָין

Nevertheless, this explanation does **not** totally **resolve** the question in the main text: Why would it be said that Avraham's overcoming the challenges which he originally confronted was not of substance if he failed to overcome the challenge of the Akeidah? Seemingly, even if he overcame the original challenges by drawing on his natural tendencies, they were nevertheless challenges. In particular, this applies to the challenge Avraham confronted in Ur Kasdim, which called for actual self-sacrifice. See the explanations later in the main text.

p. 378}, it could be said that the uniqueness of the challenge of the Akeidah was that it required Avraham to overcome and change his natural emotional tendencies. As indicated by the verse (Bereishis 22:12), "Now I know that you are G-d-fearing," the Akeidah demanded that Avraham perform a service of fear. This ran contrary to his natural tendency of love, as indicated by the phrase (Yeshayahu 41:8), "Avraham, who loved Me." By doing so, Avraham revealed that his service in overcoming the previous challenges was also not solely motivated by his nature.

^{7.} See Ikarim, maamar 3, ch. 36; Tanya, Iggeres HaKodesh, Epistle 21; Sefer HaMaamarim 5678, p. 283; Sefer HaMaamarim 5688, p. 102; et al. See also the footnote in Beis Rebbe, ch. 24, p. 61b; Pri HaAretz, p. 5a.

^{8.} The commentary of Don Yitzchak Abarbanel to the passage in *Bereishis*, *loc. cit*.

^{9.} Ikarim, loc. cit.

^{10.} Tanya, Iggeres HaKodesh, loc. cit., et al.

^{11.} See also Maamarei Admur HaZakein al Parshiyos HaTorah, Bereishis-Shmos, p. 128, et al.

much later generations, Jews also sacrificed their children, for example, the renowned sacrifice of Chanah¹² and her seven sons. She herself said,¹³ "You (Avraham) bound but one son on the altar. I bound seven." Similarly, in other generations when non-Jews have attempted to force Jews to abandon their faith, there were Jews who sacrificed not only their own lives for the sanctification of G-d's name, but also their children's lives. 15

אַ פִּיל שְׁפֶּעטֶערְדִיקְן דּוֹר אִיז גָעווֶען דֶער נִסְיוֹן הַיִּדוּעַ פּוּן ״חַנָּה וְשִׁבְעַת בָּנֶיהְ״ֹיֹּר, ווִי זִי אַלַיִין הָאט גָעזָאגְט״ִ: ״אַתָּה (אַבְרָהָם) עָקַדְתָּ מִזְבָּחַ אָחָד וַאֲנִי עַקַדְתִּי שִׁבְעָה מִזְבְּחוֹת״ֹי; אוּן עַל דֶּרָךְ זֶה זַיִינֶען נָאכְדֶעם אִין דִי זְמַנֵּי הַשְּׁמֵד רַחֲמָנָא לִצְלַן גָעווָען פַּאלְן הַשְׁמָד רָחֲמָנָא לִצְלַן גָעווָען פַּאלְן הַשְׁמָד נָיט נָאר זִיךְ אַלִיין מוֹסֵר נָפָשׁ גָעוֹנֶען עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, נָאר אוֹיךְ זִייעֶרָע קִינְדֶער וכו׳ כִּיְדוּעַיַּי.

Going Beyond the Call of Duty

*Ikarim*¹⁶ explains that the uniqueness of the challenge of the binding of Yitzchak was that:

In the act of the *Akeidah*, there was nothing compelling Avraham at all. Even G-d's command did not compel him.

Our Sages¹⁷ explain this in their interpretation of the phrase, ¹⁸ "May G-d see." They relate that Avraham was telling the Holy One, blessed be He: "Master of the world, it is revealed and known before You that when You told me,² 'Please take your son, your only one, whom you love, Yitzchak... and offer him there as a sacrifice to Me,' I could have objected, saying, 'Did You not promise me, "Your progeny will be called after Yitzchak"?'¹⁹

ג. דֶער סֵפֶּר הָעִיקְרִים אִיז אָיז מַסְבִּיר, אַז דֶער חִידּוֹשׁ פוּן עֲקַדַּת יִצְחָק אִיז בַּאשְׁטַאנֶען אִין דֶעם יִצְחָק אִיז בַּאשְׁטַאנֶען אִין דֶעם יִצְחָק אִיז בַּאשְׁטַאנֶען אִין דֶעם ווְאס ״לֹא נִתְעָרֵב בְּפַעַל הָעֲקַדָּה שִׁים צַד הָכְּרָח כְּלַל, כִּי אֲפִילוּ מָצְוַת הַשִּׁם יִתְבָּרֵךְ לֹא הָיְתָה מַכְרַחַת עַל פָּסוּק ה' יִיְבָאָה גו' אָמַר אַבְּרָהָם עַל פָּסוּק ה' יִיְבָאָה גו' אָמַר אַבְּרָהָם עַל פָּנִיךְ שֹׁבְּשָׁעָה עִּלֹים נָלוּי וְיִדוּעַ לְפָנֶיךְ שֶׁבְּשָׁעָה עִוֹלָם גָּלוּי וְיִדוּעַ לְפָנֶיךְ שֶׁבְּשָׁעָה שָׁכִּלְי אָת יִחִידְךְ אַשְּׁכְּתְ לִי קַח נָא אֶת בִּנְךְ אֶת יְחִידְךְ לְעוֹלָה הָיִיתִי יָכוֹל לוֹמַר וְלֹא כְּבָר יִּצְחָק וְהַעֲלֵהוּ לִי אָמַר אָבָירָת לִי כִּי בִיצְחָק יְקרָא לְּךְ וְרַעִי יְכוֹל לוֹמַר וְלֹא כְּבָר יִּעִי יְכוֹל לוֹמַר וְלֹא כְּבָר יִיִּרְ אָבִירְת לִי כִּי בִיצְחָק יְקרָא לְּךְ וְרָא לְּדָּ וְרַע" אָמָרָת לִי כִי בִיצְחָק יְקרָא לְּךְ וְרַע" אָמָרָת לְּרָ בִי בִיצְחָק יְכֵּרָא לְּדְ וְרַע" אָמָרָת לִי כִי בִיצִחָק יְכֵּרָא לְּדְ וְרַע" יְכוֹל לוֹמֵר וְלֹא כְּבָר יִיִּם בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִם בְּיִם בְּיִבְּע לְּרָ בִי בִיִּבְיִם יִילִר לִּיִם בְּיִבְּיִר לְּדְיִבְיִר יִבוֹל לוֹמֵר וְלֹא כְּבָר יִתְעִר לִי כִּי בִיצְחָרְ יִיכְרָ אָר יְרִיתְר לִי בִי בִיצְחָק יְכָרָר אָר וְרֹא בְּבָר יִבְּיִר יִבְיִיתְה לִייִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּים בְיִבְיִם בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְים בְיִבּים בְיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִים בְּיִבְים בְּיִם בְּיִבְּיִרְם בְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיִבּי בִּיִבְיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיִבְים בְּיִבְיִבְיִים בְּיִבְים בְּיִבְיִים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִּי בְּיִבְיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיבְים בְּיִים בְּיבְים בְּיִים בְּיוּים בְּיִיּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּיִים ב

12. Gittin 57b.

Neither in that or other sources does the Talmud mention the name of the woman whose sons were martyred. It describes her merely as "a woman and her seven sons." In some sources (Eichah Rabbah 1:50; Pesikta Rabbasi, ch. 43; et al.), the woman is identified as Miriam, the daughter of Tanchum (or Nachtum or Menachem).

The name Chanah is mentioned in Yalkut Shimoni, Tehillim, sec.

- 873; Yosifon, ch. 19; Rambam's Iggeres HaShmad; Menoras HaMaor, Perek HaTefilah, Hilchos Taanios; Perek HaTeshuvah, Hilchos Teshuvah, et al.
- 13. Gittin, loc. cit., et al.
- 14. This story is cited as an example to reinforce the question raised in the main text in Sefer HaMaamarim 5678, loc. cit., and Sefer HaMaamarim 5688, loc. cit.
- **15.** The sacrifice of these children is documented **in historical accounts**
- of these periods, in the lamentation *Hacharishu mimeni* recited on Tishah BeAv, et al. See also *Beis Yosef* to *Tur, Yoreh Deah* 157, which relate that one revered scholar slaughtered many children, lest they be forced to abandon their faith.
- 16. Ikarim, loc. cit.
- 17. Bereishis Rabbah 56:10 (using slightly different wording); see also Rashi, Bereishis 22:12, et al.
- 18. Bereishis 22:14.
- 19. Ibid. 21:12.

Nevertheless, I did not say so, but rather overcame my inherent feelings of mercy and did not question Your attributes."

From this, it is obvious that, even though G-d had commanded him to sacrifice Yitzchak, Avraham was not compelled by that command, because he could have excused himself with a valid reason if he so desired.

{Based on this, Rabbeinu Nissim²⁰ explains why the words "Please take" are used. G-d was making a request of Avraham; it was not a compelling command.}

By contrast, *Ikarim* explains, the holy martyrs of subsequent generations were obligated by the commandment,²¹ "And I shall be sanctified amidst the Children of Israel." Self-sacrifice was required of them by Torah Law.

This explanation, however, is not sufficient. First of all, it is very difficult to say that Avraham could have said, "I could have objected," because G-d's request did not imply an imperative. When G-d Himself asks for something – even if He asks in a manner that allows for a certain amount of wrangling regarding the request – it constitutes an imperative, particularly for someone like Avraham our Patriarch.

Moreover, also among the holy martyrs mentioned above were some whose self-sacrifice for the sanctification of G-d's name was not mandated by the Torah's command. Indeed, the opposite was true. At times, these martyrs had to search for *halachic* license to sacrifice their lives.

וְלֹא אָמַרְתִּי כֵּן אֲכָל כָּבַשְׁתִּי רַחֲמֵי מָלֹא הָרְהַרְתִּי אַחַר מִדּוֹתֵיךְ, שֶׁיִּדְטָה מְלֹּא הִרְהַרְתִּי אַחַר מִדּוֹתִיךְ, שֶׁיִּדְטָה מִיּהָה מְפִּוֹרָ שׁ שֶׁאֲפִילוּ מִצַּד מִצְוַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ לֹא הָיָה אַבְּרְהָם מוּכְרָח אַחַר שְׁהָיָה יָכוֹל לְהִתְנַצֵּל עַל זָה מִמֶּנוּ בְּטַעֲנָה אֲמִתִּית אִם עַל זָה מִמֶּנוּ בְּטַעֲנָה אֲמִתִּית אִם רָצָה" [דֶער רַ"ְרַ"ְרַ מַסְבִּיר ווָאס דָא שְׁטֵייט "קַח נָא מִסְבִּיר ווָאס דָא שְׁטֵייט "קַח נָא גו" - לְשׁוֹן בַּקּשָׁה, ווַיִיל סְ׳אִיז גַער רַ"ְרֹ", געווַען אַ בַּקַשָּׁה, נִיט קִיין הַכְרַח]; געווַען אַ בַּקַשָּׁה, נִיט קִיין הַכְרַח];

מַה שָּׁאֵין כֵּן דִי קְדוֹשִׁים, ווָאס הָאבְּן זִיךְ מוֹמֵר נָפָשׁ גָעווֶען עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם בְּהַדּוֹרוֹת שֶׁלְאַחְבִי זָה - זֵיי הָאבְן דָאס גָעטָאן מִצַּד דֶעם צִיוּוִי פוּן ״וְנִקְדַשְׁתִי בְּתוֹךְ בָּנֵי יִשְׂרָאֵל״י״.

אָבֶּער דָאס אִיז נִיט קֵיין בִּיאוּר מַסְפִּיק. ווַיְיל [נוֹסָף לְזֶה, ווָאס עָס אִיז אַ דוֹחַק צוּ זָאגְן, אַז אוֹיבּ עָס אִיז אַ דוֹחַק צוּ זָאגְן, אַז אוֹיבּ ״הָיִיתִי יָכוֹל לוֹמַר כו״ ווַיִיל אַלְס אַ בַּקְשָׁה אִיז עָס נִיט קֵיין הָּכְרַח: ווֹען דָער אוֹיבֶּערְשְׁטָער אַלֵיין בָּער אַלִיין בָּער אַלִיין הָעָר אַלִיין אָלַ דָער אוֹיבֶּערְשְׁטָער אַלֵיין אַל בָּק עַט אַ זַאך (און אֲפִילוּ אִין אַן אוֹפָן ווָאס מְ׳קֶען זִיךּ דָערְמִיט אַדינְגָען״) אִיז עָס אַ ״הָכְּרַח״, וּבַפַּרָט בַּיי אַבְרַהַם אַבינוּ - אִיז]

אוֹיךּ צְּווִישָׁן דִי קְדוֹשִׁים הַנַּ״לֹ, זַיִינֶען גֶעווָען אַזֶעלְכֶע ווָאס זִייעֶר מְסִירַת נָפֶשׁ עַל קִדוּשׁ הַשֵּׁם אִיז נִיט גֶעווָען פַארְבּוּנְדָן מִיט אַ חִיּוֹב וְצִיוּוִי שָׁל תּוֹרָה; וְאַדְּרַבָּה - זַיִי הַאִּבְּן

^{20.} *Derashos HaRan, derush* 6 (p. 105ff.); Rabbeinu Nissim's commentary to the verse.

^{21.} *Vayikra* **22:32.** *Sefer HaMitzvos* (positive commandment 9) and *Sefer*

HaChinuch (mitzvah 296) interpret this verse as a commandment to sanctify G-d's name, even to the extent of self-sacrifice. They include this command as one of the Torah's 613

mitzvos. See Rambam, Hilchos Yesodei HaTorah, ch. 5. See the sources mentioned in Likkutei Sichos, Vol. 12, p. 212ff.; and Sefer HaMaamarim 5709, p. 121.

In that context there is a well-known halachic discussion²² whether one is permitted to sacrifice his life in a situation in which the halachah requires that he should acquiesce to the demands of those forcing him to sin rather than sacrifice his life.

געדַארְפְּט דָערוֹיף זוּכְן אַ הֶּיתֵּר עַל פִּי הֲלָכָה, וּכְיָדוּעַ דִי שַׁקְלָּא וְטַרְיָא בְּזֶה־נ צִי מְ׳מֶעג זִיךְ מוֹסֵר נָפֶשׁ זַיִין אוֹיף דֶעם ווָאס עַל פִּי דִין אִיז ״יַעֲבוֹר וִאַל יֵהַרָג״.

Swinging Open the Gates

Chassidus offers the following resolution to the question posed above:²³

Avraham's uniqueness was that he was the *first* to overcome the challenge of self-sacrifice, and being the first to accomplish any task is extremely difficult. To quote an oft-repeated adage,²⁴ "All beginnings are difficult." However, once Avraham opened the pathway for self-sacrifice, the potential for such service was drawn into the world.²⁵ Afterwards, it was much easier for others to make such a sacrifice, for all that was necessary was to express a potential that Avraham had already activated.²⁶

Nevertheless, an explanation is still needed here. Avraham expressed the potential for self-sacrifice long before the challenge of the *Akeidah*, beginning early in life, in

ד. סְ׳אִיז יָדוּעַ דָער בִּיאוּר בְּזֶה, ווָאס בְּרֶענְגְט זִיךְ אִין חֲסִידוּת^{ַיג}:

דֶער אוֹיפְטוּ פוּן אַבְּרְהָם אָבִינוּ אִיז בַּאשְׁטַאנֶען דָערִין, ווָאס עֶר אִיז גָעוֹנֶען דֶער עֶרְשְׁטַאנֶען דֶעם נִּסְיוֹן פוּן מְסִירַת נָפֶשׁ, ווָאס דִי הַתְחָלָה פוּן יֶעדָער זַאְּךְ אִיז קָשֶׁה בְּיוֹתֵר, וּבְלָשׁוֹן הַיָּדוּעֵ^{כּו} ״כָּל הַהַתְחָלוֹת קְשׁוֹת״. אָבֶּער נָאכְדֶעם ווִי אַבְּרָהָם פַּתַח - הָאט גָעעֶפְנְט דֶעם צִנּוֹר פוּן מְסִירַת נֶפֶשׁ, אִיז נִמְשָׁךְ גָעוֹנָאִרְן אִין מָסִירַת נֶפֶשׁ, אִיז נִמְשָׁךְ גָעוֹנָארְן אִין ווְעלְט דֶער כֹּחַ אוֹיף מְסִירַת נֶפֶשׁ^{כּה}, אוֹן דָערפַאר אִיז דָאס נָאכְדָעם אַ סַרְ גְּרִינְגָער, הֱיוֹת מִ'דַארְף דָאס נָאר אַרוֹיסְבָּרַענָגען מִן הַכֹּחַ אֵל הַפּוֹעֵלֹכי.

ָסְ'אִיז אָבֶער נִיט מוּבָן:

דֶער עִנְיַן הַמְּסִירַת נָפֶשׁ בְּפּוֹעֵל אִיז נִמְשָׁךְ גָעווָארְן דוּרְךְ אַבְרָהָם אָבִינוּ

loc. cit., explains why Avraham's service was necessary to make the potential for mesirus nefesh accessible. "Although the power of mesirus nefesh is found in the essence of the soul, as is well known" – and thus seemingly it is part of the inherent makeup of every Jew and therefore within his reach – "it is very well concealed and hidden." The potential could not be actualized on its own, and "were it not for the self-sacrifice of Avraham our Patriarch, there would never

^{22.} *Tur* and *Shulchan Aruch* (*Yoreh Deah* 157:1). See also the commentaries to those texts.

^{23.} Sefer HaMaamarim 5678, loc. cit., and Sefer HaMaamarim 5688, loc. cit.; Likkutei Sichos, Vol. 10, p. 46. See also Kometz HaMinchah (by R. Aryeh Leib Tzuntz) Parshas Emor, p. 76b; Beis Rebbe, loc. cit.: et al.

^{24.} Mechilta, Rashi, Shmos 19:5; Tosafos, Taanis 10b, s.v. pesi'ah.

^{25.} Sefer HaMaamarim 5678,

have been *mesirus nefesh*." His *mesirus nefesh* served as a catalyst that made this potential accessible to all. See similar statements in *Sefer HaMaamarim 5688*, *loc. cit.*

^{26.} Explanation is necessary to reconcile the above with the explanation in *Tanya, Iggeres HaKodesh, loc. cit.*, that Avraham's unique virtue in performing the *Akeidah* was his eagerness to fulfill G-d's will. See *Likkutei Sichos*, Vol. 10, p. 205, and Vol. 13, p. 209. See also footnote 49 below.

Ur Kasdim.²⁷ At that time, Avraham stood with *mesirus nefesh* to challenge all forms of idolatry and spread the awareness of G-d's presence throughout the world.²⁸ As *Rambam* writes in *Mishneh Torah*,²⁹ a text of *halachah*, these actions were so revolutionary that "the king desired to kill him and he was saved only because G-d wrought a miracle on his behalf."

Moreover, on the surface, the challenge Avraham faced in Ur Kasdim appears greater than that of the *Akeidah*: Avraham was instructed to perform the *Akeidah* by G-d. By contrast, there was no Divine command telling him to confront the difficult challenge posed in Ur Kasdim.

Therefore, since – even with regard to Avraham himself – the *Akeidah* was not the first expression of self-sacrifice, the original question remains in force: What *was* so unique about the challenge of the *Akeidah*?

נָאךְ פְּרִיעֶר ווִי דֶער נִפְיוֹן הָעֵקְדָה - בָּיִי דֶעם נִפְיוֹן פוּן אוּר כַּשְׂדִּים ּ", ווֶען אַרְרָהָם הָאט זִיךְ אַיִינְגָעשְׁטֶעלְט מִיט אַ מְסִירַת נָפָשׁ צוּ פַארְטִילִיקְן כָּל מִינֵי עֲמֹיִרַת נָפָשׁ צוּ פַארְטִילִיקְן כָּל מִינֵי עֲמֹיִרָת זָרָה אוּן מְפַרְסֵם זַיִין אֱלֹקוּת עֲבוֹדָה זָרָה אוּן מְפַרְסֵם זַיִין אֱלֹקוּת בָּעִילְנְע עָס אוֹיךְ בְּסִפְרוֹ (הַיַּד) סֵפֶר הֲלָכוֹת כַּי עָס אוֹיךְ בְּסִפְרוֹ (הַיַּד) סֵפֶר הֲלָכוֹת כַּי אַז "בְּקֵשׁ הַמֶּלֶךְ לְהָרְגוֹ וְנַעֲשָׁה לוֹ נִס".

נְאַכְמֶער: דֶער נִּסְיוֹן פוּן ״אוּר בַּשְׂדִים״ הָאט אִין זִיךְ, לְּכְאוֹרָה, נָאךְ אַ יִתְרוֹן לְגַבֵּי דֶעם נִסְיוֹן הָעֲקֵדָה, ווָארוּם דֶער נִסְיוֹן הָעֲקֵדָה אִיז גָעווָען על פִּי הַדְּבּוּר פוּן אוֹיבֶּערְשְׁטְן (״ה׳ דְבֶּר בּוֹ״); מַה שָׁאֵין כֵן דֶער נִסְיוֹן פוּן אוֹר כַּשִּׂדִים -

אוּן װִיבּאלְד אַז דֶער עִנְיַן הָעַקְדָה אִיז נִיט גֶעװָען דֶער עֶרְשְׁטָער פַּאל פוּן מְסִירַת נָפֶשׁ (וַאֲפִילוּ נִיט בַּא אַבְרָהָם עַצְמוֹ) - אִיז הַדְרָא קוּשְׁיָא לְדוּכְתָּא: אִין װָאס בַּאשְׁטֵייט דִי מַעַלָּה הַמִיוּחַדָּה פּוּן נִסִיוֹן הַעַקְדָה?

^{27.} See *Pirkei DeRabbi Eliezer*, ch. 26, *et al*.

^{28.} See the sichos of Pesach 5703 (Likkutei Dibburim, Vol. 3, p. 440b; and Eng. translation, Vol. 3, p. 173; Sefer HaSichos 5703, p. 94, and in Eng. translation, p. 161), which explain that it was Avraham's self-sacrifice in Ur Kasdim that "opened the pipeline of mesirus nefesh." This is also explicitly stated in the maamar entitled Padah BeShalom, 5687 (Sefer HaMaamarim 5687, p. 83), which explains that when Avraham was cast into the burning furnace, he did not think about self-sacrifice. He was focused on performing his service of publicizing G-d's presence. By doing so, he opened the pipe-

line of *mesirus nefesh* for those who followed him.

Similarly, from Sefer HaSichos 5702, p. 30, and Eng. translation, p. 66, cited in Hayom Yom, entry 3 Marcheshvan, it is understood that the mesirus nefesh that Avraham transmitted as an inheritance to the entire Jewish people was his mesirus nefesh to publicize G-d's presence. This refers to his sacrifice in Ur Kasdim. See also Likkutei Sichos, Vol. 10, p. 205, and Vol. 13, p. 209, note 2.*

However, the discussion in the main texts follows Sefer HaMaamarim 5678, loc. cit., and Sefer HaMaamarim 5688, loc. cit., where it is explained that the rea-

son why the Akeidah is continually mentioned is because through it, Avraham opened the pipeline of mesirus nefesh for future generations. See footnote 49 below.

^{*} See Bereishis Rabbah 34:9, which interprets Bereishis 8:21, "G-d smelled the pleasant fragrance" as referring to "the fragrance of Avraham ascending from the burning furnace." See the series of maamarim entitled BeShaah Shehikdimu, 5672, Vol. 1, p. 443, which describes Avraham's state at that time as bittul hamahus, "the utter nullification of his entire self."

^{29.} Rambam, Hilchos Avodas Kochavim 1:3.

Self-Sacrifice or Self-Aggrandizement?

The above question can be resolved by a broadscoped understanding of the novel quality of mesirus nefesh in the service of G-d: When explaining that Avraham pioneered mesirus nefesh, Chassidus uses the expression, 30 "Avraham opened the pipeline of mesirus nefesh to the world." A pipeline conveys water or the like from one place to another. The implication is thus that beforehand, even the potential for mesirus nefesh did not exist in the world.

To explain: *Mesirus nefesh* requires absolute *bittul*, the utter nullification of one's existence and identity. Now, the very definition of the term "created being" is that the Creator brought it into being in a manner that it feels its own personal identity, in the terminology of *Chassidus*, its *yeshus*. Thus, a created being cannot, with its own power, rise above its own identity.³¹ To quote a related Talmudic statement,³² "A prisoner cannot free himself from prison." Therefore, to reach the state of *bittul* expressed through *mesirus nefesh*, it is necessary for a person to derive power from a much loftier source, a power higher than created existence. By "opening up the pipeline of *mesirus nefesh*," Avraham gave his descendants the potential to tap into a G-dly potential above the limits of nature. This enabled them to sacrifice themselves.

However, even this explanation requires further clarification: Self-sacrifice – to the extent of giving up one's life – is also found among non-Jews. (There are authorities³³ who maintain that all people, even non-Jews,

ה. ווֶעט מָען דָאס פַארְשָׁטִיין בְּהֶקְדֵּם הַבִּיאוּר אִין דָעם חִידּוּשׁ שֶׁבְּעִנְיַן הַקְּסִירַת נֶפָשׁ בִּּכְלַל:

פוּן דֶעם בִּיאוּר אַז אַבְרָהָם הָאט גֶעעֶפְנְט דֶעם צִּנּוֹר (אַ זַאדְּ ווָאס בְּרֵיינְגְט מֵיִם וְכִיּוֹצֵא בָזֶה מִפָּקוֹם לְמָקוֹם אַחֵר) פוּן מְסִירַת גָפֶשׁ בָּעוֹלָם, אִיז מוּבָן, אַז אָן דֶעם אִיז נִיטָא דִי מְצִיאוּת פוּן מְסִירַת נֶפֶשׁ בָּעוֹלָם.

דִי הַסְבֶּרָה בְּזֶה: מְסִירַת נָפֶשׁ מֵיינְט בִּיטוּל הַיֵּשׁ וְהַמְּצִיאוּת. אַ נִבְרָא מֵיינְט דְער בּוֹרֵא הָאט בַּאשַאפְּן אַ יֵשׁ וּמְצִיאוּת. אִיז מוּבָן אַז אַ יִשׁ וּמְצִיאוּת. אִיז מוּבָן אַז נִיט צוּקוּמֶען צוּ הֶעכֶער פּוּן מְצִיאוּת^{לא}, וְעַל דֶּרֶךְ "אִין הָבוּשׁ מַתִּיר עַצְמוֹ כוּ"ִילַּ. דְערִיבֶּער מוּז מֶען הָאבְּן אַ כֹּחַ צוּקוּמֶען צוּ מְסִירַת נֶפֶשׁ. צוּקוּמֶען צוּ מְסִירַת נֶפֶשׁ.

וְלְכְאוֹרָה תָּמוּהַ: מִיר גֶעפִּינֶען דֶעם עִנְיַן הַמְּסִירַת נֶפֶשׁ אוֹיךְ בַּיי אוּמוֹת הָעוֹלָם נוֹסָף לְזֶה ווָאס סְ'אִיז דָא אַ סְבָרָא^{לָ} אַז אוֹיךְ אַ כָּן נֹחַ אַ סְבָרָא^{לָ} אַז אוֹיךְ אַ כָּן נֹחַ

^{30.} See Sefer HaMaamarim 5678, loc. cit., and Sefer HaMaamarim 5688, loc. cit. See also Maamarei Admur HaZakein al Parshiyos HaTorah, loc. cit., p. 130, et al. See also Tanya, ch. 18; Sefer HaMaamarim 5709, p. 121, and the sources cited there.

^{31.} See Likkutei Sichos, Vol. 18, p.

^{300,} and the sources mentioned there, *et al*.

^{32.} Berachos 5b.

^{33.} See Minchas Chinuch, mitzvah 296 (based on Rashi, Sanhedrin 74b). According to this opinion, were a person to try to compel a non-Jew to violate one of the Seven Universal Laws Commanded to Noach

and his Descendants, the non-Jew is required to sacrifice his life. Nevertheless, Rambam (Hilchos Melachim 10:2) rules that non-Jews are not obligated to sacrifice their lives rather than violate one of the Seven Universal Laws. Sefer Chassidim, sec. 219, also rules in this manner.

The Talmud Yerushalmi, Sh'viis

are required to sacrifice their lives for the sanctification of G-d's name. However, aside from that *halachic* debate, in actual fact, we find) many instances where non-Jews sacrificed their lives for their faith³⁴ and beliefs.³⁵

To resolve this,³⁶ it can be explained that the fact that a person is willing to sacrifice his life for G-d does not necessarily show that he has achieved a true expression of *mesirus nefesh* and self-transcendence. It is possible that he is sacrificing his life because he understands logically that self-sacrifice is better for him than remaining alive. By giving up his life, he will gain something that is more valuable to him.

Self-sacrifice that is based on such a reckoning can also exist among non-Jews. For example, a person may think that through self-sacrifice, he will gain a great reward and his existence will benefit. The person realizes that he will perish in this world, but he expects a reward in the World-to-Come. Alternatively, the person is willing to sacrifice his life, because he feels that, through his death, the values and ideals with which he identifies and for which he stands will thrive.

אָיז מְצָוּה עַל קִדּוּשׁ הַשַּׁם]. עֶס זַיְינֶען גָעוֹען כַּמָּה פַּאלְן (לְהַבְּדִּיל) וֹנֶען זֵיי הָאבְּן זִידְ גָעלָאזְט אוּמְבָּרֵיינְגָען צוּלִיבּ זֵייעֶרֶע אֱמוּנוֹת^{ליי} וְדַעוֹת וכו'^{לה};

וִישׁ לוֹמֵר דִי הַסְבָּרָה בִּזֶה^{לו}:

דָאס אַלֵּיין ווָאס אַ מֶענְטשׁ פָאר דֶעם אוֹנֶעְקְגָעְבְּן זַיִין לֶעבְּן פַאר דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְנְ׳ס ווָעגְן, אָיז נָאךְ נִיט בָּרוּר אַז דָאס אִיז אַמִתִּית הָעִנְיָן פּוּן (מְסִירַת נָפֶשׁ אוּן) בִּיטוּל הַמְּצִיאוּת. עָס קֶען זַיִין, אַז עֶר אִיז זִיךְ מוֹסֵר נָפֶשׁ דֶערְפַאר ווָאס בַּיי אִים קוּמְט אוֹיס עַל פִּי שֵׂכֶל וְחֶשְׁבּוֹן, אַז דָאס לוֹינְט זִיךְ אִים מָער ווִי בְּלַיִיבְּן לֶעבְּן, עֶר ווָעט פַארִדינַען אַ גַּרַעסְערַע זַאךָ.

און אַ מְסִירַת נֶפֶשׁ ווָאס אִיז אִינְגַאנְצִן מְיוּסָד אוֹיף ״חֶשְׁבּוֹן״, פַנַּ״ל, קֶען זַיִּין (לְהַבְּדִּיל) אוֹיך בַּיי אוּמוֹת הָעוֹלְם - דְּהַיִינוּ, עֶר מִיינְט אַז דוּרְךְ ״מוֹסֵר נֶפֶשׁ״ זַיִּין זִיךְ וֹנֶעט עֶר פַּארְדִינֶען, עֶס ווֶעט אִים צוּקוּמָען בַּמְצֵיאוּת; אָדָער

^{4:2,} rules explicitly that a non-Jew is not obligated to sanctify G-d's name. (So as not to create a conflict between the rulings of the *Talmud Yerushalmi* and the *Talmud Bav-li*, it can be said that the *Talmud Yerushalmi* follows the understanding of *Tosafos* in *Sanhedrin* 75a, s.v. im isa). If so, explanation is necessary why the *Kessef Mishneh* did not cite this view in his gloss to *Rambam*, loc. cit.

See the note to Sefer HaMaamarim 5709, loc. cit., published also in Likkutei Sichos, Vol. 12, p. 212ff.

^{34.} See the series of *maamarim* entitled *Yom Tov shel Rosh HaShanah*, 5666, p. 267, (p. 326 in the new printing.) which explains that when a non-Jew sacrifices his life for his beliefs, he does so willingly, out of a desire to affirm his beliefs. A Jew's self-sacrifice, by contrast, stems from his intrinsic connection with G-d. It is as if he is compelled to do so; he cannot act otherwise.

^{35.} Although it is written (*Devarim* 12:31), "They [the Canaanites] will burn... their children in fire for their gods," it is possible to explain that this does not stem from

self-sacrifice, but rather from a trait of cruelty. (See our Sages' comments concerning the cruelty of a raven to its offspring, *Eruvin* 22a.) For the natural traits of the nations of the world tend to the opposite of mercy and deeds of kindness. See *Tanya*, the end of ch. 1.

^{36.} See Torah Or, p. 120d ff.; Or HaTorah, Megilas Esther, p. 2317 (p. 61 in the newer editions); Sefer HaLikkutim, Tzemach Tzedek, erech mesirus nefesh, and the sources mentioned there.

Conversely, he may feel that if he does not reach a certain goal, life is not worth living. He will despair and say, "Why live any longer?" In a related context, our Sages³⁷ speak of a person who was consumed by a desire and died out of longing when his desire was not satisfied. And, in a like manner, we find that a person, particularly, a king or someone of similar station, will risk and even sacrifice his life for the sake of victory.³⁸

True *mesirus nefesh*, by contrast, involves complete self-sacrifice; the person sacrifices his soul, his very self. He gives himself utterly over to G-d, dedicating himself to Him beyond all sorts of logical reasoning or feelings. He thinks about G-d's will, not himself or his values. Such a person is utterly *batel* to G-d to the extent that his own identity, values, or beliefs are of absolutely no concern to him.

אָין צַד הַשְּׁלִילָה: אוֹיבּ עֶר ווֶעט נִיט דֶערְגְרֵייכְן אַ גָעווִיסְן עִנְיָן אִיז ״לָמָה לוֹ חַיִּים״, בְּדוּגְמַת עָלָה טִינָא בְּלְבּוֹלוּ, נַצְחָנוּת וּבִפְרַט בָּא אַ מֵלֵדְלוּ וְכַיּוֹצֵא בַּזָה.

דֶער אֱמֶת'עֶר עִנְיַן הַמְּסִירַת נָפֶשׁ אִיז, אַז מְ'אִיז מוֹסֵר דֶעם "נָפֶשׁ", דֶעם "אִיךּ" - מְ'גִיט זִיךְּ אִינְגַאנְצְן אִיבָּער צוּם זִיךְּ אִינְגַאנְצְן אִיבָּער צוּם ווְאס אִיז הֶעכֶער פוּן אַלֶערְלֵיי חָשְׁבּוֹנוֹת פוּן שֵׁכֶל אָדֶער רֶגֶשׁ וְכֵיוֹצֵא בָזָה; מְ'אִיז אִינְגַאנְצְן בָּטֵל צוּם אוֹיבֶערְשְׁטְן, אִין אַן אוֹפֶן אַז דִי אֵייגָענָע מְצִיאוּת אִיז מִלְל נִיט תּוֹפֵּס מָקוֹם.

Beyond Logic, Beyond Reason

It is possible to say that the manifestation of this type of *mesirus nefesh* for all mankind began at the *Akeidah*. In contrast to the challenge of Ur Kasdim, Avraham's overcoming the challenge of the *Akeidah* revealed the higher quality of *mesirus nefesh* described above.

Avraham's self-sacrifice in Ur Kasdim was expressed by his willingness to sacrifice his life to publicize the faith in G-d to all mankind. Therefore, it is possible that humanity at large could have thought that his self-sacrifice was motivated by logic, albeit logic of the realm of holiness. They could have thought that Avraham's complete dedication to the need to illuminate a world that was groping in darkness³⁹ was so strong that he

וּ וְיֵשׁ לוֹמַר, אַז בְּגִילּוּי (בְּלִי שׁוּם סָפֵּק) בָּעוֹלָם אִיז דָאס גֶעוֹנֶען דֶער אוֹיפְטוּ אוּן עִילּוּי אִין דֶעם נִסְּיוֹן הָעֲקַדָה לְגַבֵּי דֶעם נָסָיוֹן פוּן אוּר כַּשִּׁדִים:

די מְסִירַת נָפֶשׁ אִין אוּר כַּשְּׂדִים אִיז בַּאשְׁטַאנָען אִין דֶעם - ווָאס אַבְרְהָם הָאט זִיךְ מוֹסֵר נָפָשׁ גָעווָען אוֹיף דֶעם פִּרְסוּם פּוּן אֱמוּנָה בה׳ בָּעוֹלָם, אוּן דֶערִיבָּער קען זַיִין אַ קַסַלְקָא דַעְהָּרְ ״בָּעוֹלָם״ אַז דִי מְסִירַת נָפָשׁ אִיז גָעווָען עַל פִּי חֶשְׁבּוֹן דְּקְדוּשָׁה: זַיִין אִיבֶערְצַיִיגוּנְג אִין דֶער נוֹיטִיקִיִיט פּוּן לְהָאיר אֶת הָעוֹלָם שֶׁהָיָה מְשַׁמֵשׁ בַּאֲפֵלָה׳ט אִיז גָעווָען מִיט אַזַא שְׁטַארְקַיִיט, allowed nothing to stand in his way and was willing to sacrifice his life for that purpose.⁴⁰

By contrast, the act of the *Akeidah* (in and of itself) did not express any purpose. It was only motivated by the fact that "you are G-d-fearing." For that reason alone, Avraham was willing to make the sacrifice.

Performing the Akeidah did not even make known to the world to what extent a person must commit himself to G-d, because – as Ibn Ezra states⁴¹ – "when Avraham bound his son as a sacrifice, no one, not even the young men who accompanied him on the journey, was present."⁴²

On the contrary, as explained on another occasion, the Akeidah actually ran contrary to Avraham's efforts to make known G-d's presence to mankind. By sacrificing Yitzchak as a burnt-offering, the roots planted by Avraham would have been uprooted. There would have been no one, G-d forbid, to continue the task of publicizing G-d's presence in the world.

בִּיז אַז עֶר הָאט זִיךְ נִיט גָערֶעכְנְט מִיט קֵיין מוֹנֵעַ, עֶר הָאט זִיךְ דֶערוֹיף מוֹסֵר נָפָשׁ גָעווֶעןִ^{לִט}ּי;

מַה שָּׁאֵין כֵּן עִנְיַן הָעֲקָדָה (מִצַּד עַצְמוֹ) הָאט נִיט פַארְמָאגְט, קֵיין שׁוּם אַנְדֶער זַאך, נָאר ווָאס ״יְרֵא אֱלֹקִים אַתָּה״ אוּן דֶערְפַאר הָאט אַבְרָהָם זִיךְ מוֹסֵר נַפָּשׁ גַעוֹנַען;

קיאִיז דֶערְבַּיי אֲפִילוּ נִיט גָעוֹנְען דֶער עַנְיָן פּוּן מְפַּרְסֵם זַיִין בָּעוֹלָם אוֹיף דֶער עַנְיָן פּוּן מְפַּרְסֵם זַיִין בְּעוֹלָם אוֹיף ווִי טִיף מְ׳דַארְף זַיִין אִיבָּערְגָעגֶעבְּן צום אוֹיבֶּערְשְׁטְן, ווָארוּם (ווִי דֶער אִבְּן עָזְרָא זָאגְטִי ״בְּשָׁעָה שֶׁעָקַד בְּנוֹ לֹא עָזְרָא זָאגְטי ״בִּשְׁעָה שֶׁעָקַד בְּנוֹ לֹא הַיִּוֹ שַׁם אֲפִילוּ נְעַרִיו״בֹי.

וְאַדְּרַבָּה, וּוִי גֶערֶעדט בְּמָקוֹם אַחֵרּיּר, אִיז עֶס גֶעוֹעֶן, לְכְאוֹרָה, בַּסְתִירָה צוּ דֶעם עִנְיֵן פוּן פִּרְסוּם אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ בָּעוֹלֶם: דּוּרְךְ מַעֲלֶה זַיִין יִצְחָק׳ן לְעוֹלָה וַעִילְם: דּוּרְךְ מַעֲלֶה זַיִין יִצְחָק׳ן לְעוֹלָה וֹנְיִלְם: דּוּרְךְ מַעֲלֶה זַיִין יִצְחָק׳ן לְעוֹלָה וֹנְאלְט "נְעָקָר" גָעוֹוְארְן "הָעִיקָר שָׁשְׁתַל אַבְרָהָם"יִּה, אוּן דֶער עִנְיָן פוּן פִּרְסוּם אֱלֹקוּת בָּעוֹלֶם ווָאלְט נִיט פִּרְסוּם אֱלֹקוּת בָּעוֹלֶם ווָאלְט נִיט גַעהַאט קִיין הָמְשָׁךְ חַס וְשָׁלוֹם];

^{40.} See *Parshas Derachim*, derushim 1 and 2, which questions whether Avraham was obligated to sacrifice himself in Ur Kasdim and, conversely, whether he was permitted to sacrifice himself.

^{41.} Ibn Ezra, *Bereishis* 22:1. A similar statement is found in the commentary of *Radak* and in *Akeidas Yitzchak*, *shaar* 21.

^{42.} Ibn Ezra, *loc. cit.*, citing Rav Saadia *Gaon*, explains that the challenge of the *Akeidah* was "to demonstrate Avraham's righteousness to mankind." Similar explanations are found in *Moreh Nevuchim*, Vol. 3, ch. 24, and in the commentaries of Rabbeinu

Bachya, Abarbanel, and others to the above verse.

However, even according to that interpretation, the intent was to demonstrate Avraham's righteousness only to future generations and more specifically, those who believe in the Torah's truth, (Radak; Akeidas Yitzchak, p. 169a), for even Rav Saadia Gaon would agree that no one else, not even the young men who accompanied Avraham on the journey, was present, (as Ibn Ezra states. Moreh Nevuchim, loc. cit., also makes a similar point.)

^{43.} See *Likkutei Sichos*, Vol. 18, p. 322.

^{44.} The expression is borrowed from the words of *Rambam* (*Hilchos*

Avodas Kochavim 1:3), regarding the Jews in the Egyptian exile.

True, even with regard to the challenge in Ur Kasdim, if Avraham had not been saved, there would not have been anyone to continue his efforts to make known G-d's presence. However, firstly, had that happened, "the roots" would never have been planted. Such a situation is not the same as uprooting roots that have been planted. Furthermore, Avraham's self-sacrifice in Ur Kasdim itself would have made G-d's presence known, for people would have heard about his execution. In contrast, as explained in the main text, no one would have known about the Akeidah.

Avraham's self-sacrifice in performing the *Akeidah* came about solely because G-d desired and asked for it.⁴⁵ That was the only reason for Avraham's *mesirus nefesh*.

This is the uniqueness of the challenge of the Akeidah that Avraham underwent. The self-sacrifice to perform the Akeidah had no basis in logic. It was motivated solely by Avraham's commitment to carry out G-d's will. This represents a complete expression of bittul.⁴⁶

דֶער גַאּנְצֶער עִנְיַן הַמְּסִירַת נֶפֶּשׁ דַּעֲקַדָה אִיז גָעווָען נָאר - וויִיל דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטָער הָאט גֶעווָאלְט אוּן גֶעבֶּעטְוֹ דָאס^{מד}, אוּן דֶערְפַאר הָאט עֶס אַבְרָהָם גֶעטָאן.

און אִין דֶעם אִיז בַּאשְׁטַאנֶען דֶער אוֹיפְטוּ פוּן נָסָיוֹן הָעֲקֵדָה ווָאס אַבְּרָהָם אָבִינוּ אִיז בַּיִיגֶעשְׁטַאנֶען: דִי עֲקַדָה מְסִירַת נָפָשׁ אִיז גֶעוֹנֶען בְּאפֶן, אַז עֶס מְסִירַת נָפָשׁ אִיז גֶעוֹנֶען בְּאפֶן, אַז עֶס הָאט לְגִמְרִי נִיט קֵיין אָפְּלֵייג אִין שֵׁכָל, עֶס אִיז מֶערְנִיט ווִי רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וּבְמֵילָא – בִּטוּל הַמְּצִיאוּת בְּתַכְלִית^{מה}.

Understanding the Motivation for What Happened Before

On this basis, it is possible to explain our Sages' words mentioned at the outset, "Overcome... this challenge so that it will not be said that the first ones were without substance."

If Avraham had not been able to withstand the challenge of the *Akeidah*, there would have been room to think – and say – that he overcame the previous challenges because his understanding and commitment to holiness enabled him to see a purpose in making the sacrifices to overcome them. There would have been no way to know⁴⁷ whether he would have actually been prepared for *complete* self-sacrifice. Would he give over the very essence of his soul to G-d?

ז. עַל פִּי כָּל הַנַּ״ל אִיז אוֹיךְ מוּכֶּן ווָאס דִי גְּמָרָא זָאגְט ״שֶׁלֹא יֹאמְרוּ אֵין ממשׁ בּראשׁוֹנִים״:

ווֶען אַבְרָהָם ווָאלְט חָלִילָה נִיט בַּיִיגָעשְׁטַאנֶען דֶעם נִּפְיוֹן הָעֲקֵדָה, ווָאלְט מֶען גָעקָענְט מֵיינָען וְ״יֹאמְרוּ״, אַז עֶר אִיז בַּיְיגָעשְׁטַאנֶען דִי פְּרִיעֶרְדִיקָע נִסְיוֹנוֹת דֶערְפַאר ווָאס זֵיי זַיִינֶען גָעווֶען בְּהָתְאֵם צוּ שִׂכְלוֹ דְקְדוּשָׁה, אָבֶּער מְסִירַת הַנָּפָשׁ מַמָּשׁ, עֶצֶם וּמַמְּשׁוּת הַנָּפָשׁ - אִיז (עַל כָּל פּנים) אִינִי יוֹדעמּי:

^{45.} It is possible to explain that the empowerment for mesirus nefesh comes from the Creator. However, it was Avraham who opened the pipeline that enabled others to express this potential.

^{46.} It is possible to explain that this is why Rabbeinu Nissim interprets the words "Please take" as a request and not as a command, as mentioned above. The fact that he was not commanded further indicates that Avraham had no logical basis for his

self-sacrifice, not even the rationale that he was carrying out G-d's command.

^{47.} It is possible to say that "there was no way to know" relates to the essence of the soul, the dimension of the soul which is above knowledge. See the explanation of Rabban Yochanan ben Zakkai's words (Berachos 28b) "I don't know in which way..." (Likkutei Torah, Vayikra, p. 50d; Maamarei Admur HaZakein HaKetzarim, p. 309, quoted in Or HaTorah, the beginning

of Parshas Pinchas; and the maamar entitled Ach BeGoral, 5626; the maamarim entitled Ashreinu from 5688 and 5696 (in Sefer HaMaamarim Kuntreisim, Vol. 2), et al.

In those sources, the Rebbeim explain that Rabban Yochanan ben Zakkai was aware that he had conducted himself righteously in thought, speech, and deed. He was, however, concerned about the essence of his soul, the dimension of the soul which is above knowledge. Was it focused on holiness?

Overcoming the challenge of the *Akeidah* demonstrated retroactively that his overcoming the initial challenges had also been motivated by true self-sacrifice – complete and utter self-transcendence in his commitment to carrying out G-d's will.⁴⁸ Those actions were not motivated by logic and feeling alone, but also expressed Avraham's total commitment to G-d.

דוּרְכְדֶעם ווָאס עֶר אִיז בּיִיגֶעשְׁטַאנֶען דֶעם נְסִיוֹן הְעֲקֵדָה, הָאט עֶס בַּאווִיזְן לְמַפְּרֵע אַז אוּיך דִי נְסְיוֹנוֹת הָ״רִאשׁוֹנִים״ אִיז עֶר בּיִיגֶעשְׁטַאנֶען מִיט מְסִירַת נֶפֶשׁ מַּמְשׁ, מִיט פּוּלֶער אַווֶעקְגֶעגֶעבְּנְקִיִיט וְתַּכְלִית הַבִּיטוּלִּיוּ.

The Legacy Avraham Transmitted to His Descendants

For this reason, it can now be understood why it was through the challenge of the *Akeidah* – and not through the challenge of Ur Kasdim – that "Avraham opened the pipeline of *mesirus nefesh* to the world."

"Opening the pipeline" of mesirus nefesh means that Avraham our Patriarch transmitted the power of mesirus nefesh to his descendants. By doing so, he endowed every Jew with the potential for true and utter mesirus nefesh, making this the true deep inner will of every Jew, what a Jew actually desires. ⁴⁹ Therefore, when a Jew sacrifices himself for G-d, even if on the surface it might appear that he is doing so for a reason that can be logically understood, it is actually an expression of true mesirus nefesh. The logical explanations

ח. דָאס אִיז אוֹיךְ דֶער בִּיאוּר אִין דֶעם ווָאס דִי ״פְּתִיחַת הַצְּנּוֹר בָּעוֹלָם״ אוֹיף מְסִירַת נֶפֶשׁ אִיז בַּאם נָסָיוֹן הָעֲקַדָה, אוּן נִיט דוּרְךְ דָעם נָסַיוֹן דָאוּר כַּשִּׂדִים:

״פְתִיחַת הַצְּנּוֹר״ אוֹיף מְסִירַת נֶפֶּשׁ אִיז, אַז אַבְּרָהָם אָבִינוּ הָאט מוֹרִישׁ גֶעוֹוֶען צוּ אִידְן דֶעם כֹּחַ הַמְּסִירַת נֶפֶשׁ, נֶפֶשׁ מַמֶּשׁ - אֱמֶת׳עֶר מְסִירַת נֶפֶשׁ, בִּיז אַז דָאס אִיז דָער אֱמֶת׳עֶר רְצוֹן פוּן יֶעדֶער אִידְן, ״לִּרְצוֹנְכֶם״ מַמָּשׁ״ּ״. וֹוָאס דֶערְפַּאר, ווֶען אַ אִיד אִיז זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ פַּארְן אוֹיבֶערְשְׁטְן, אֲפִילוּ מִיינֶען אַז עֶס אִיז מִיט אַ חָשְׁבּוֹן - אִיז דָאס בָּאֲמֶת (נִיט אַ מְסִירַת נֶפֶשׁ עַלּ פִי חַשָּבּוֹן, נָאר) מְסִירַת נֶפֶשׁ מַמַשׁ,

^{48.} Perhaps it is possible to connect the explanation in the main text with the statement in *Tanya*, *Iggeres HaKodesh*, Epistle 21, that the virtue Avraham displayed in carrying out the *Akeidah* was his eagerness. It is possible to say that in that section of *Tanya*, the Alter Rebbe chooses that explanation and does not mention the fact that, through the *Akeidah*, Avraham opened the pipeline of self-sacrifice, for, as mentioned in *Likkutei Sichos*, Vol. 10, p. 205, and Vol.

^{13,} p. 209, the pipeline of self-sacrifice was actually first opened in Ur Kasdim. On the surface, that explanation can be questioned because:

a) As explained in the main text above, the challenge of Ur Kasdim did not resemble that of the Akeidah, and

b) The mamaarim from 5678 and 5688 specifically state that it is the Akeidah that is continually mentioned because it was there that Avraham opened the pipeline

of mesirus nefesh.

In resolution, it can be explained that, through the challenge of the Akeidah, it was revealed retroactively that the self-sacrifice Avraham expressed in Ur Kasdim had also been truly genuine. Therefore, in Iggeres HaKodesh, loc. cit., the Alter Rebbe focused on Avraham's eagerness and not on his opening the pipeline of mesirus nefesh.

^{49.} See Rambam, Hilchos Geirushin 2:20.

are all superficial; they do not reflect the truth of the situation. What is really happening is that the Jew is giving away his entire being to G-d,⁵⁰ totally above all reason, like Avraham did in the challenge of the *Akeidah*.

In his Shulchan Aruch, the Alter Rebbe writes,⁵¹ "It is proper to recite every day the passage of the Akeidah to recall the merit of the Patriarchs before the Holy One, blessed be He. This also serves to make one's natural inclination submit to the service of G-d, just as Yitzchak sacrificed himself." Seemingly, this directive is problematic: How can one compare the efforts of every Jew to overcome the challenges he faces in his daily life and "make his natural inclination submit to the service of G-d" to Yitzchak's complete and total self-sacrifice?

This, however, is the result of Avraham's opening the pipeline of genuine *mesirus nefesh*, as it is reflected in all the particular elements of the Divine service of every Jew, each one being Avraham's descendant. Every Jew is Avraham's son and heir, with a full share in his spiritual inheritance, as indicated by the phrase,⁵² "the inheritance of the congregation of Yaakov." Therefore, his efforts to "make his natural inclination submit to the service of G-d resemble Yitzchak sacrificing himself." Whenever a Jew labors to conquer his personal desires and performs an act in G-d's service, it is like Avraham is leading him to the Akeidah. For the true will and inner motivation of every Jew is to give himself over entirely to G-d.

אַ אִיד גִּיט אַווֶעק זַיִין גַאּנְצֶע מַמָּשׁוּת^{מט} צוּם אוֹיכָּערְשְׁטְן, לְמַעְלָה מִכָּל חָשְׁבּוֹן, ווִי דָער נָפָיוֹן הַעַקַדָה.

בִּיז װי דָער אַלְטֶער רָבִּי בְּרֶענְגְט אִין שׁוּלְחָן עָרוּדְּי, אַז ״טוֹב לוֹמֵר בְּכָל יוֹם פַּרְשַׁת הָעֲקַדָה כו׳ וְגַם כְּדֵי לְהַכְּנִיעַ יִצְרוֹ לַעֲבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּמוֹ װִי קֶען מֶען צוּגְלַיִיכְן דִי עֲבוֹדָה פוּן יֶעדֶער אִידְן ״לְהַכְנִיעַ יִצְרוֹ לַעֲבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ״ צוּ דָעם לַעֲבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ״ צוּ דָעם וֹנְאס ״מָסַר יִצְחָק נַפְשׁוֹ״, וֹנְאס הָשָׁלֵימוּת, כַּנַּ״ל?

נָאר - ווַיִּיל דוּרְךְּ דֶעם ווָאס אַבְרָהָם הָאט פּוֹתַח גָעווֶען דֶעם צְּנוֹר אוֹיף מְסִירַת נָפֶּשׁ מַפָּשׁ, אִיז יֶעדֶער עֲבוֹדָה פּוּן אַ אִידְן, ווְעַלְכָער אִיז דָאךְ זֶרַע אַבְרָהָם, אַ כֶּן וְיוֹרֵשׁ אַבְרָהָם - מוֹרָשָׁה קְהַלֹת יַעֲקֹב ״לְהַכְנִיעַ יִצְרוֹ לַעֲבוֹד הַשִּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּמוֹ שֶׁפָּסַר יִצְחָק נַפְשׁוֹ״: סְ׳אִיז פּוּנְקְט ווִי אַבְרָהָם פִירְט אִים צוּ דֶער עֲקַדָה, עוֹיִיל דָאס אִיז דֶער אֱמֶת׳עֶר רָצוֹן פוּן יֶעדֶער אִידְן זִיךְ אָפְּגעבְן ממשׁ צוּם אוֹיבּערשׁטן.

משיחות ש"פ וישב תשל"א,) ש"פ מטו"מ תשל"ה)

- א) תרגום ירושלמי פרשתנו כב, א.
 פרקי דרבי אליעזר פל"א. מפרשי
 המשנה אבות פ"ה מ"ג. ובכמה מקומות.
 - ב) אבות שם.
- ג) סנהדרין פט, ב. ועל דרך זה בתנחומא פרשתנו כב. פרש"י על הפסוק.
 - י) פרשתנו כב, ב.
- ה) ומה שפירש בערוך לנד ש"ראשונים" קאי על הנסים שעשה לו הקב"ה, שלא יאמרו שהיו חנם, לכאורה הוא דוחק גדול. ומובן שאין לפרש כן בפרש"י "פשוטו של מקרא" לבן ה' למקרא.
- ו) לכאורה יש לומר, על פי המבואר בכמה מקומות (ד"ה זה היום תרצ"ד - סה"מ קונטרסים ח"ב ע' 642. ובכמה מקומות. וראה גם לקו"ש ח"ב ע' 378) שבנסיון העקדה הי' שינוי טבע מדותיו, עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה, עובד מיראה, דלא כטבעו, אברהם אוהבי, שזה מגלה שגם (העכודה -) הנסיונות לפני זה היו לא מחמת טבעו. אבל אין זה מתרץ הקסלקא דעתך לומר ש"אין ממש בראשונים", כי גם אם הי' זה מצד - טבעו, הרי הי' זה נסיון ובפרט המסירת נפש בפועל באור כשדים. וראה לקמן בפנים.
 - .) לשון האברבנאל כאן
- ה) ראה עיקרים מאמר ג' פל"ו.
 אגה"ק סימן כ"א. סה"מ תרע"ח
 ע' רפג. תפר"ח ע' קב. ובכמה
 מקומות. וראה גם בית רבי
 פכ"ד (סא, ב) בהערה. פרי הארץ
 (לרמ"מ מהאראדאק) פ' וירא (ה,
 סע"א).
 - ט) לשון העיקרים שם.
- י) אגה"ק שם. ועל דרך זה בכמה מקומות.
- יא) ראה גם מאמרי אדמו״ר הזקן על פרשיות התורה (בראשית שמות) ס״ע קכח. ובכמה מקומות.
- יב) ראה גיטין נז, ב (ובכמה מקומות): אשה ושבעה בני'. ובמקום אחר (איכה רבה פ"א, נ. פסיקתא רבתי פמ"ג. ועוד): מרים בת תנחום (נחתום. מנחם). "חנה"

- נזכר בילקוט שמעוני תהלים רמז תתעג, יוסיפון (פי״ט), אגרת השמד להרמב״ם ד״ה המין (והסוג) השלישי במדרגת הנהרגים, מנורת המאור לר״י אלנקוה פרק התפלה הל' התעניות (כרך ב' ע' 337); פרק התשובה הל' תשובה (כרך ג' ע' 212). ועוד.
 - יג) גיטין שם. ועוד.
- יד) וראה סה"מ תרע"ח ותרפ"ח שם שהביאו דוגמא מסיפור זה.
- טו) ראה בפרטיות בספרי קורות תקופות ההם. קינות לט' באב ד"ה החרישו ממני. ועוד. בית יוסף לטור יו"ד סקנ"ז בבדק הבית: ומעשה ברב אחד כו'. ובכמה מקומות.
 - טז) שם.
- יז) ב"ר פנ"ו, י (בשינוי לשון). וראה גם פרש"י פרשתנו כב, יב. ועוד. יח) פרשתנו כב, יד.
 - יט) שם כא, יב.
- כ) דרשות הר"ן הדרוש הששי (ע' קה ואילך). פירוש הר"ן על התורה על הפסוק.
- כא) אמור כב, לב. וראה רמב"ם הלכות יסודי התורה פ"ה. וראה הנסמן בלקו"ש (וסה"מ) שבהערה לג.
- כב) ראה טור ושו"ע יו"ד ר"ס קנז. ובנושאי כלים שם.
- כג) סה״מ תרע״ח ותפר״ח שם. לקו״ש ח״י ע׳ 46. וראה גם קומץ המנחה (למהרא״ל צונץ) פ׳ אמור (עו, ב).
 - בית רבי שם. ועוד.
- כד) מכילתא ורש"י יתרו יט, ה. תוספות ד"ה פסיעה - תענית י, ב. כה) "והגם דכח המסירת נפש הוא רעצת הנשימה רוודע הוה זהו
- בתצם הגשמה כנודע, הנה זהו בעצם הגשמה כנודע, הנה זהו סתום ונעלם מאד, ולולא המסירת נפש דאברהם אבינו עליו השלום לא הי' ענין המסירת נפש" (סה"מ תרע"ח שם. ועל דרך זה בתפר"ח שם).
- כו) וצריך עיון איך מתאים ביאור זה עם מה שכתוב באגה"ק שם שמעלת העקידה היא הזריזות. וראה לקו"ש שבהערה כח. לקמן הערה מז.
- כז) ראה פרקי דרבי אליעזר פכ"ו. ועוד.
- כח) וראה שיחת חגה"פ תש"ג (לקוטי

- דיבורים כרך ג' תמ, ב. ספר השיחות תש"ג ע' 94) שפתיחת הצנור דאברהם היתה במסירת נפש דאור כשדים. וכן מפורש בד"ה פדה בשלום תרפ"ז (סה"מ תרפ"ז ע' פג): וכאשר השליכו אותו לכבשן האש לא חשב למסור נפשו כי הוא עשה עבודתו ובזה פתח הצנור דמסירת נפש אל הבאים אחריו. וכן משמע בספר 'ג יום יום מ"ב ע' 30 (היום יום ג' מרחשון) שהמסירת נפש שהוריש אברהם לכל ישראל היא מסירת נפשו על פירסום אלקות בעולם, שזה הי' באור כשדים. וראה גם לקו"ש ח"י ע' 205. חי"ג ע' 209 והערה 2*. אבל בסה"מ תרע"ח ותפר"ח שם, ענין פתיחת הצנור הוא ביאור על זכירת העקדה. *) ולהעיר מב"ר פל"ד, ט: וירח
- מכבשן האש. ובהמשך תער"ב ח"א ע' תמג שזהו בחינת "ביטול המהות".

ה' . . ריחו של אברהם עולה

ל) ראה סה"מ תרע"ח ותפר"ח שם.וראה מאמרי אדמו"ר הזקן עלפרשיות התורה שם ע' קל. ובכמהמקומות. ולהעיר מתניא פי"ח.

כט) הלכות עבודה זרה פ"א ה"ג.

- סה"מ תש"ט ע' 121 ובהנסמן שם. 300 'לא) ראה גם לקו"ש חי"ח ע' (ש"נ). ועוד.
 - לב) ברכות ה, ב.
- לג) ראה מנחת חנוך מצוה רצו (על פי פרש"י סנהדרין עד, ב). אבל ידוע פסק דין הרמב"ם (הלכות מלכים פ"י ה"ב). וכן כתב בספר חסידים סרי"ט. ומפורש הוא בירושלמי שביעית פ"ד ה"ב (ושלא לאפושי מחלוקת בין הירושלמי לבבלי משמע מהירושלמי כתוספות בבבלי שם). וצריך עיון שלא הביאן בכסף משנה לרמב"ם שם. בסה"מ תש"ט שם (לקו"ש חי"ב בסה"מ תש"ט שם (לקו"ש חי"ב ע' 212 ואילך).
 - לד) ראה גם המשך תרס"ו ע' רסז.
- לה) מה שכתוב (ראה יב, לא): את בניהם גו' ישרפו באש - יש לומר שהוא מפני אכזריות (על דרך מאמר חז"ל בעורב - עירובין כב,

- א), שהרי הם ההיפך מרחמנים וגומלי חסדים. וראה תניא ספ"א.
- לו) ראה תורה אור קכ, סע"ד ואילך. אור התורה מגלת אסתר ע' ב'שיז. ספר הלקוטים (צמח־צדק) ערך מסירת נפש. ושם נסמן.
 - לז) סנהדרין עה, א.
 - לח) ראה ד"ה באתי לגני תש"י פי"א.
 - לט) ראה ב"ר פ"ב, ג.
 - לט*)להעיר מפרשת דרכים דרוש א' וב' אי אברהם הי' מחוייב במסירת נפש דאור כשדים. ואם הי' מותר לו למסור נפשו.
 - כאן. עקדה שער כא.
- מא) בראב"ע שם שדעת הרס"ג (וכן ח"ג פכ"ד. בחיי כאן. אברבנאל כאן. ועוד) שנסיון העקדה הי' "להראות צדקתו לבני אדם". אבל על כרחך צריך לומר הכוונה בזה "להודיע לדורות הבאים עקדה שם (קסט, סע"א)), כי גם להרס"ג לא היו שם אפילו נעריו

- (כמו שכתב בראב"ע שם. וכן כתב במורה נבוכים שם).
 - מב) לקו"ש חי"ח ע' 322.
- מג) לשון הרמב"ם הלכות עבודה זרה שם (לגבי מצב בני ישראל במצרים). ואף שגם בנסיון דאור כשדים אם לא הי' אברהם ניצול מז) על פי זה אולי יש לתווך הביאור
 - חס ושלום, לא הי' המשך לפירסום שמו של הקב"ה, מכל מקום (נוסף לזה שאין זה דומה לעקירת עיקר שכבר נשתל, הרי) שם המסירת נפש גופא מביאה פירסום אלקות,
 - מה שאין כן כאן, כנ"ל בפנים. מ) פרשתנו כב, א. ועל דרך זה ברד"ק מד) ויש לומר שזהו נתינת הכח מהבורא, שנמשך על ידי הצינור
 - ופתיחתו שעל ידי אברהם. הוא דעת הרמב"ם במורה נבוכים מה) ויש לומר שזהו טעמו של הר"ו שפירש "קח נא" שהוא רק לשון בקשה ולא לשון ציווי (כנ"ל ס"ב) - כי זה מורה עוד יותר על ענין המסירת נפש בלי חשבון, גם לא החשבון של קיום ציווי ה'.
 - כו"" (לשון הרד"ק כאן. וראה גם מו) ראה לקו"ת ויקרא (בהוספות נ, סע"ד. מאמרי אדמו"ר הזקן ."ס א"ח מהדורא קמא ס"א ס"י. נעתק (עם נ) או"ח מהדורא קמא

- הגהות) באור התורה ר"פ פינחס וריש ד"ה אך בגורל תרכ"ו. ריש ד"ה אשרנו תרפ"ח ותרצ"ו (בסה"מ קונטרסים ח"ב)), ובביאור מאמר רבי יוחנן בן זכאי איני יודע כו' בכמה מקומות.
- הנ"ל עם המבואר באגה"ק שם, שמעלת אברהם בעקדה היתה הזריזות, ולא ניחא לי' תירוץ זה ד"פתח", ונתבאר במקום אחר אהוא שבהערה כח) שהוא משום שפתיחת הצנור היתה בנסיון דאור כשדים - ולכאורה: א) הרי הנסיון דאור כשדים אינו דומה לנסיון העקדה, כנ"ל בפנים. ב) הרי מפורש במאמרים הנ"ל שפתיחת - הצנור היא ביאור הזכרת העקדה אלא, שעל ידי נסיון העקדה נתברר למפרע, שגם המסירת נפש דאור כשדים היא מסירת נפש אמתית.
- מח) ראה רמב"ם הלכות גירושיו ספ"ב. - מט) ויש לומר כולל עצם נפש האלקית חלק אלקה ממעל ממש.

SICHOS IN ENGLISH